

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Spes & Fiducia, Cuius Iudicisqve Dei, Erga Homines In Hac
Vita Existentes, Firmata**

Stengel, Georg

[S.l.], 1645

Capvt. VII. Prouidentiaē iudiciūque diuini Bonitas, in spirituali S. S.
Eucharistiæ alimento mirificè subministrato, declaratur. Vbi etiam docetur,
quàm grata sit Deo Spiritualis communio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-49823](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-49823)

Euseb.
lib. 6. Ec-
cles. c. 35.
Niceph.
l. 6. c. 3.

quo cibos condiant, aut corporis leniant tu-
bera & cruciatus; at de sacro oleo, quo ani-
mā in fide confirmant, nihil omnino curant.
Hinc tam sunt ad luctam, contra cacodæ-
monem aut Mundum, ineundam imbecil-
les. Hinc adeo parum, pro Religione labo-
rant. Hinc castra & signa Ecclesiæ tam faci-
le deserunt, & qui pro Catholicis stare debu-
erant, sunt primi hæreticorum defensores.
In Nouato Exemplum recenset Eusebius &
Nicephorus. Is, in morbo, baptismo tinctus,
post morbum, supersedit Confirmatione si-
gnari. Quare, persecutionis tempore, me-
tu victus, presbyterum se negauit. Negatis,
ô fatui, Christum, quouis periculo terremi-
ni; quia à Deo oleum, & Spiritus S. vnctio-
nem non flagitatis. Apud vos ergo Christus
& oleum & operam perdidit, frustra pro vo-
bis passus, frustra Confirmationis Sacramē-
to vim passionis & sanguinis sui largitus.

C A P V T VII.

*Prouidentia iudiciij q̄ diuini Bonitas, in
Spirituali SS. Eucharistia alimento miri-
ficè subministrato, declaratur. Vbi etiam
docetur, quàm grata sit Deo, Spi-
ritualis communio.*

§. I.

§. I.

Epulum Eucharisticum desiderabile.

EA est autem Numinis bonitas, vt quamuis multi à beneficij datore & manum & vultum auertant, tamen manum ipse non subtrahat, sed vt exhilaret faciē in oleo (Confirmationis) & panis (Eucharistiæ) cor hominis cōfirmet, ac præter sacrū Chrisma, etiam panem cœli prodigiosum prodigiosè porrigat, alijs porrigere detrectantibus; aut absentibus, vt porrigere non possint. *Qui possim ab hoc epulo abesse*, aiunt, dixisse Dianam, cum reliqui Diū adhibiti essent ab Oeneo ad sacrum conuiuū, solam præteritam, aut non admissam. Longè dignius est, vt, qui ad Eucharisticum Epulum non admittuntur, dicant: *Qui possim ab hoc epulo abesse?* Et dicunt, qui Christū diligunt. Nec dicunt frustra, si desunt mortales, vel immortales eorum desiderio satisfaciunt.

§. II.

Eucharistia ab homine negata, à Deo concessa & data.

Erkenbaldus de Burban vir nobilis erat, & potens, inquit Cæsarius, & tantus amator iustitiæ, vt nullam in iudicijs respiceret personam. Hic, cum grauiter infirmaretur, lectoq; de-

Psal. 103o

15o

Lucian.
in Lapi-
this, & in
libello de
sacrificijs

Cæsarius
lib. 9. hi-
stor. c. 38.
Simile, si
nō idem

cum.

narrat
Thom.
Conti-
prat. l. 2.
c. 35. n. 6.

cumberet, in proximâ camerâ, tumultum, clamoresque fœmineos audiuit: qui cum de causâ sciscitaretur, nullus ei circumstantiarum veritatem dicere præsumpsit. Tunc mittens unum ex pueris, ait: præcipio tibi, sub interminatione oculorum tuorum, ut dicas mihi meram veritatem. Cui ille pauens respondit: Domine, domicellus meus, filius sororis vestrae, fœminam vi opprimere voluit, & hac fuit causa clamoris. Ad quod verbum valdè commotus, dixit militibus: Ite, & suspendite illum. Milites obedientiam simulantes, postquam egressi sunt, dixerunt ad inuicem; si occiderimus iuuenem hunc nobilem, & dominus noster, sicut opinabile est, mortuus fuerit, vel morte multabimur, vel erimus extorres. Omnia tamen iuueni intimantes, & ut præsentia auunculi se subtraheret, commonentes. post horas aliquas ad dominum suum ingressi, se eius implese mandatum affirmauerunt. Quinto verò die iuuenis astimans, auunculum de culpâ esse placatum, vel immemorem, aperto ostio, introspectit: quem ut infirmus conspexit, verbis blandis, iuxta se, sedere præcepit, vno verò brachio collum eius stringens, & manu alterâ cultellum suum clam extrahens, gutturi eius infixit & occidit. Qui cum planctu & dolore multorum elatus, toti pro-

pro-

provincia incussit horrorem. Sed Et Erkenbaldo additus est dolor dolori, adeo ut, inualefcente infirmitate, pro Episcopo mitteret, petens sacrum sibi corpus deferri. Qui, cum venisset ille, cum multis lacrimis Et contritione cordis, omnia peccata sua confessus est. tacita tamen interfectione. Super quo Episcopus iratus respondit; Quare subiticis parricidium, quod in cognatum vestrum commisistis? Dicente illo, fuitne hoc peccatum? subiecit Episcopus; Etiam crudele nimis. Et ille; Ego neque peccatum iudico, neque à Deo mihi remitti deosco. Respondente Episcopo; Ego vobis Christi corpus non tradam, nisi parricidium idem confiteamini. Subiunxit vir nobilis; Sciatis, Domine, me illum non occidisse, ex aliquo rancore, siue motu ira, sed solummodo ex Dei timore, zeloque iustitia. Nunquam aliquis filium sororis plus diligere potuit, quam ego illum dilexi. Si mihi corpus Domini mei negaueritis, ego illi corpus Et animam meam committo. Hac autem dixit, Et egit propter exemplum, ne iustitia derogare videretur. Vix enim Pontifex limen domus egressus fuerat, Et ecce agrotus eum reuocauit, dicens; Reuertimini, Domine Episcope, reuertimini; videte, si in pyxide habeatis corpus Christi. Quod cum fecisset, nec in ea reperisset, subiunxit ille, Ecce,

Sap. 1.

ce, quem mihi negastis, ipse mihi se non negavit: apparuitq; hostia in ore eius, & impletum est in eo, quod per Sapientiam dictum est: Diligite iustitiam, qui indicatis terram. Sentite de Domino in bonitate, & in simplicitate cordis, querite illum: apparet autem eis, qui fidem habent in illum. Episcopus autem pavens tantum miraculum ubiq; divulgavit, per quem etiam quibusdam Abbatibus ordinis nostri innuit, qui anno praterito illud in capitulo generali recitauerunt, cunctis Dominum glorificantibus, qui facit mirabilia magna solus. Hæc Cæsarius. Multi, repentina morte, vel domi, vel in campis, sublati, hoc sacro viatico non destituerentur, nisi iustitiã ipsi prius, destituerent. Iustos diuina iustitia non deserit.

§. III.

Missæ mirabiliter SS. Eucharistia morituris.

Niceph.
l. 13. hist.
Eccles. c.
37. & Sur.
27. Ianu-
arij,

Aliquando autem ipse venit, in Eucharistia, Christus, & mansionem facit apud eum, qui illum diligit; aliquando, per Diuos aliosue dapiferos, vult sacrum hunc hominibus cibum apportari. De Ioanne Chrysostomo Nicephorus aliique memorant, ei in exilium misso, longiq; itineris fatigatione labefactato ac morti proximo, noctu, oranti, Petrum & Ioannem Apostolos, qui vi-

tæ eius duces fuerant, astitisse, & perquam amicè cum eo collocutos, primùm victoriam aduersus dæmones; tum migrationem ad Deum; postea, quæ eum exceptura esset bonorum perceptio, lætantissimè annunciauisse. His, cum ingenti lætitia, significatis, cœlesti & ineffabili corporis Christi efica eum pauerunt: ex quo tempore postea nihil cibi sumpsit. Dicta hæc ab eis sunt, quibus ille ea secum versantibus concedidit. Exulauit igitur à sua Ecclesia Chryso- stomus, non exulauit à Deo. Non habuit sacerdotem in terris, de cuius manibus sumeret panem Angelorum, sed habuit Pontificem Petrum, habuit Ioannem Euangeli- stam. Quemadmodum & B. noster Stanis- laus Koska habuit Angelos, S. Barbara patrocinante, ac sacrã synaxin ei impetrante, in cuius vita legerat, quòd, qui se illi deuotum commendaret, sine sacra Eucharistia, non esset ex hac vita migraturus. Hunc ad modum, vel in solitudine, Maria Aegyptiaca procul venientem eremitam habuit, à quo, corpus Christi Domini sumtura, postu- lauit, dici Symbolum Apostolicum, & Do- minicam inchoari orationem, qua finita, cœli Dominum suscepit, & extensis ad astra mani-

Francisc.
Succin. in
vita eius.

Sur. 9.
 April. ex
 Paulo
 Diacono.
 Martyro-
 log. A-
 don. Ar-
 chiep.
 Treuir.
 13. Dec.
 Cæsar.
 lib. 9.
 cap. 49.

manibus, cum multo fletu ingemiscens clama-
 mauit: *Nunc dimittis, Domine, ancillam tu-*
am, secundum verbum tuum, in pace: Quid
viderunt oculi mei salutare tuum. Quis de-
 speret de cibo corporali, si Christus oues fu-
 as, sua carne, sic iudicat pascendas? Qui
 etiam Luciam virginem Syracusanam, gla-
 dio in guttur infixio, tam diu seruauit viuâ
 donec à veniente sacerdote sacrâ commu-
 nione reficeretur. Cui similem de milite hi-
 storiam, immo mirabiliorem, refert fide
 dignus author Cæsarius. Nam tertio die
 suspensus, sub Friderico Imperatore, in pa-
 tibulo vixit, ob SS. Trinitatem, & quina
 Christi vulnera quotidie culta, vt in fine,
 viatico cœlesti non careret. Igitur depositus
 è furca à sacerdote accepit, quòd petiuit,
 peccatorum scilicet absolutionem, & cor-
 poris Christi communionem: qua accepta,
 mox expirauit, ad eum profectus, sine quo
 comite, noluit ex hac vita migrare. O si
 quotidie mortis memores, quotidie diuinû
 hoc viaticum à Deo peteremus! quàm pa-
 ratus est ille ad se dandum? Solliciti sumus
 de præstante medico, qui, illo tempore, do-
 lorem leniat; &, si morbum pellere non
 potest, mortem saltem differat; & animæ
 medi-

medicum, archiatrum Christum, non inuocamus quotidie? At medici tum conclamatos plerumque deserunt, Christo non deferente, ni prius illum ipsi deseramus. Magnū quiddam & desiderijs nostris valde dignum debet esse Eucharistia, sine qua hominum Redemptor sibi amicissimos nō vult ē vita decedere.

§. IV.

Desiderio Eucharistia quantam vim inesse docuerit D. Franciscus?

Scribit D. Bonauentura, Ciuem Caietanum Bartholomæum nomine; dum in S. Francisci templo construendo laboraret, ruina trabis percussus morti proximum, idem viaticum postulauisse; sed cum monachus, antē decessurum existimaret, quā, tantā loci distantia, afferri sacra Eucharistia posset, prolatis opportunē B. Augustini verbis, animam agenti dixit: *Crede, & manducasti.* Ille igitur, quem ore sumere Christum non potuit, corde flagrantissimo desiderauit. Vide mihi, mi Lector, quā prompta manu adsit Deus, cum deest auxilium humanum. Nam D. Franciscus, cum vndecim fratribus, se illi stitit, atque adpectoratū strictissimis brachijs gestans agniculum, ad lectum

S. Bonauent. in vita S. Francisci c. 3. de miraculis,

eius accessit; & proprio ægrū nomine compellans: *Hic est Agnus, inquit, quem tibi dari petebas, quem & propter bonum desiderium suscepisti: cuius etiam virtute consequeris utriusq; hominis sospitatem.* Cum dicto, manum per vulnera ducebat, eumque iubebat ex templo sanum ad captum opus redire. Patuit hinc, vnde desperatis speranda sit medicina; & quid agendum sit, confiteri, aut communicare non valentibus. Optent animo, amorq; Dei (quem tam bonum Conditorum, Redemptorem, Patrem offenderunt) peccata confiteri, votoque cupiant secum iungi Christi corpus, quod re ipsa non possunt adipisci. Quæ spiritualis est communicatio, à Sanctis quotidie frequentata; & verò etiam maximis prodigijs vsurpata, non solum, cum mors instaret, sed tota etiam reliqua vita. Cuius rei docendæ magisque, inter homines, promovendæ causa, non pigebit, complura eiusmodi exempla, salutaribus documentibus interspersis, commemorare. Ars est saluberrima; sanctissima praxis. §. V.

Thom.
Bozjus
lib. 15. de

Desiderium S. communionis, communionem mereri ostendit S. Laurentius Iustinianus.

De Laurentio Iustiniano Venetiariū Patriarcha, qui vixit Eugenio IV. sedente, hæc leguntur. *Sacra virgo quadam erat magnæ sanctitatis; hæc, per multos annos, abstinentiâ, vigilijs, orationibus steterat ante Dominū. Accidit autem, ut solennitate corporis Christi, neque sorores alia, neque ipsa communicare divinis mysterijs possent, & cum agrè ferrent, & illa imprimis sanctissima mulier, oratum Laurentium mittunt, quia prope esset monasterium, ut, si gratiam communicandi, eo die, habere non possent, ipse saltem dignaretur, dum celebraret, pro ancillis suis orare: promittit Laurentius, dum autem celebraret ad populum, post elevationem, factus est extra seipsum, detulitq; eum spiritus ad illam mulierem in cellâ clausam, & contemplationi vacantem; qua fortè tunc miro desiderio communicandi teneretur, & sacra illa mysteria communicavit, siue in corpore, siue extra corpus, Deus scit; ab oculis quidem totius populi non discessit, donec ad se ipsum reuersus ab illo pietatis officio reliquum missa peregit.* Hæc sunt verba scriptoris, ex eadem gente Iustiniana prognati, ac patritij Veneti, huius desiderij sancti vsum & fructum ostendentia. Nimirum quia amans suarum ouium Pastor Christus, etiam cor-

Signis
Eccles. 2.
4. ex Bernardin.
Iustin. in
vita eius.
c. 8. apud
Sur. 8.
lan.

pore simul vult pluribus, quantumvis distantibus, adesse, fecit etiam ipsum pluribus simul esse in locis Patriarcham: atque, ut desideria tantæ pietatis propagaret, vel ipsa miracula multiplicauit. Desiderat nimirum & Christus esse cum ijs, à quibus se videri desiderari. Eo autem præsentem, quid deesse potest; cum in illo sint omnia? Antigonus

Plutarch. in Antid. II. *pugnaturus contra Ptolomæi duces, cum dixisset gubernator, multò plures hostium esse nauas; Me ipsum præsentem (inquit) contra quot nauas opponis? Contra quot hostes non Christum non opponemus; si quidem illum*

Thom. de Kemp. lib 4. cap. 3. *præsentem habeamus? Habemus autem, si habere volumus; si dicimus: Desidero nunc deuotè ac reuerenter suscipere: cupio te in domum meam inducere, quatenus cum Zachæo merear à te benedici, ac inter filios Abrahæ computari. Anima mea corpus tuum concupiscit, cor meum tecum vniri desiderat.*

§. VI.

Desiderio SS. Eucharistiam attraxit Monachus.

Cæsar. lib 9. c. 37.

Magnes ferrum, ardens voluntas Deus attrahit. Cuius etiam exemplum Bernardus de Lippa, prius Liuoniæ Abbas postea episcopus, retulit, de quodam recens fidei

ac, paulo post, etiam ordinem religiosum professus, ex eorum numero, quos *Conuersos* appellant. Ille, cum ceteris Monachis Eucharistiã porrigi vidisset, sibi que idem non licere, vehementer doluisset, *stans contra altare communicandi desiderio suspirauit. Et ecce pius Dominus, sine sacerdotis ministerio, de altari, per Sacramentum, descendere dignatus est, in os eius; qui mox hostiam aperto ore ostendens, Et causam tantæ gratiæ manifestans, cunctos, qui aderant, in stuporem conuertit: eandem enim hostiã defuisse reppererunt in altari.* Adeò placet Deo desiderium piorum. Desiderat desiderantes; & qui illum accedere non possunt, eos ipse accedit: quia *uoluntatem timentium se facit.*

S. VII.

S. Catharina Senensis desiderio Eucharistiæ Eucharistiã potitur.

Quod etiam, in Senensi Catharina, conspicuum fuit. Laborabat illa iliaco aliquando malo: sed quia doloris remissionem sperabat, Raymundum, qui à confessionibus illi erat, rogauit, vt sacrificium tantisper differret, donec ipsa interesset, & sacrâ Synaxi refici posset. Continuato diutiùs dolore, iubet eum, etiam se absente, sacrificare,

D. Antonin. 3. p.
Chron.
tit. 23. c.
14. §. 8.

care, ne mora nimis longa esset. Eo agente, remittit dolor, & mox illa, inscio mysta, adrepat, atque in remoto angulo confidet. Dum frangeret hostiam sacerdos, particula hostiæ ex oculis illius subducta est, vtraq; parte maiore, in manibus eius remanente. Vndiq; diligenter circumspicit, nusquam particulam, reperit. Peracto sacro, Catharina eum interrogat, cur tristitiam vultu præ se ferat? Hostiæ particulam abs se amissam, ait ille. Et illa: *Quæsuisti, inquit, diligenter? Quæsiui,* respondet ille. Tum illa subridens ait: *Non erat necesse, te propterea tristari. Equidem arbitror,* inquit ille, *te mihi illam abstulisse.* Et illa: *Non mihi inquit, vitio veritas, quia non ego sed alius abstulit. Hoc tamen scias, velim, quòd nunquam inuenies.* Tum falsa est, sibi diuinitus delatam fuisse; *Dum enim socia mea, inquit, nolent, ut cōmunicarem, ne ipsis molestiam adferrem, acquieui. Recurri interim ad benignissimum sponsum meum IESVM Christum, qui sublatam particulam, ad me detulit; ideoq; noli contristari, sed potiùs, gaude, in ipso, cum gratiarum actione.* Planum est igitur, tam preciosa esse piorum hominum desideria; vt Deus ipse iudicet ea diuinitus implenda, ù impleri

non possint aliunde. Quanquam non opus est, vt ea miraculis semper impleat: implet satis, si diuinâ gratia implet. Quod etiam facit per *spiritualem communionem*.

§. VIII.

Realis & spiritualis communionis differentia.

Nam hîc mihi silendum non est, quod Theologi, cum D. Thoma Aquinate, omnes docent, atque ex hac ipsa Dei bonitate consequens est; eos, quibus, quacunq; demum ex causa, non conceditur, SS. Eucharistiam *Sacramentaliter* sumere, quàm frequentissimè illam saltem *spiritualiter* sumere aut posse, aut oportere. Gratissimum enim est Christo, corde ei nos iungi, si ore simul iungi non possimus. Nobis autem hæc coniunctio prorsus necessaria est. Neque ea res fructu caret. Quia effectû Sacramenti magnum percipere potest, qui Sacramentû habet in voto, tametsi illud in re non accipiat. Quemadmodum enim multi *baptismo flammis* baptizantur antè, quàm baptismo aquæ baptizentur, propter inflammatum baptismi desiderium; ita etiam plurimi SS. Eucharistiam *spiritualiter* manducant, eam impensè desiderando, licet *Sacramentaliter* non

S. Thom.
3. p. 7. 80.
art. 1. 2.

Idem. q.
69. art. 4.
ad 2.

manducent; aut antè, quàm manducent
qua manducatione spiritali itidem perci-
pitur effectus huius sacramenti. Etenim ho-
mines, in ea, Christo, per fidem, & chari-
tatem, spiritaliter coniunguntur. Credunt
enim & amant, quod desiderant. Fides au-
tem Christo intellectum, amor vnit volun-
tatem. Neque tamen idcirco *sacramentalis*
& *realis* manducatio superuacanea censen-
da est: siquidem, vt D. Thomas ait, *plenius*
inducit sacramenti effectum, ipsa sacramenti
susceptio, quam solum desiderium. Qui enim
simul *spiritaliter & realiter, seu sacramenta-*
liter Eucharistiam sumunt, *maiolem copiam*
gratia & virtutum consequuntur: quia præ-
cepto realis sumptionis, aut institutioni
Christi parent: & ordinariè magis ad se Deo
cõiungendos excitantur; ac ex opere operato
fructum consequuntur: cum *spiritalis com-*
muniõ sit tantum op⁹ operantis, nec impleat
præceptum realis sumtionis, quando ea ha-
beri potest. Quare neque *communio realis*
est negligenda, neq; *spiritalis* non frequen-
tissimè vsurpanda; vt & illius fructu maiore
potiamur, & adipiscamur hunc, quoties in
die volumus, obuium ac opportunum. Quem
etsi Sanctissimi quique maximè appetant,

tamen

tamen etiam sectari possunt peccatores. Isti enim, dum à Sacramentali cōmunionē ab-
stinent, memores illius: *Qui manducat, &* **I. Cor. II.**
bibit indignè, iudicium sibi manducat & bibit, **29.**
(quia rem tam sanctā irreuerenter tractat ;)
possunt tamen licitè sacramentum hoc *spiritualiter* sumere, hoc est, desiderare; atque
ita, Christo spiritualiter coniungi, per fidē,
& actualem charitatem, seu contritionem
de peccato; ob quod se hoc Angelorum pane
indignos iudicant, quodque abolitum vo-
lunt, vt digni fiant. Qua proinde spiritua-
li communione, non peccant; quia eam fal-
sitate non committunt, quam commit-
tunt, qui illud *realiter* sumunt peccato mor-
tali astricti. Significant enim isti, se Chri-
sto vnitos, & membris eius incorporatos,
quòd tantum fit, per fidem formatam, quæ
in peccatoribus non est, in quibus non est
habitus charitatis: non significant autē hoc,
qui tantum *spiritualiter* communicant, sed
significant, se optare esse coniunctos; siue
re ipsa coniuncti sint, siue non, sed tantum
coniungi desiderent, desiderioq; se iungant,
& implicita contritione (si non expressa)
profiteantur, seiungi se ab illo, peccando
meruisse. Sicut ergo infidelis Baptismum,

sicut adulter Sacramentum Pœnitentiæ, ita & quiuis peccator, per fidei & actualis charitatis exercitium, potest Sacramentum Eucharistiæ desiderare. Quo desiderio in sui despectum, & in peccati detestationem venit, videns se, suâ culpâ, sacramentali Eucharistiæ sumptione & tam sacro conuiuio, sine veste nuptiali charitatis habitualis, indignum esse; cuius proinde desiderio, vult peccata deponere, vt dignus fiat, qui ad mensam regiam accedat. Vt enim olere domestico abstinent, ad nuptiales epulas inuitati; sic, qui desiderio tenentur cœlestis ambrosiæ, libenter contemnunt cramben peccatorum toties repetitam. Vtilissima itaque est etiã peccatoribus sumptio spiritualis Eucharistiæ, impetrâtque à Deo, tandem sumptionem quoque sacramentalem. Alexander Macedo, dijs sacrificans, ac citra parsimoniam thura in ignem sæpius iniiciens (licet Leonida pædagogo reclamante, & dicente, vt tam sumptuosè sacrificaret, cum thuriferam subiugasset regionem) etiam aromatiferam regionem adeptus est: ita qui erga Deum non sunt auari, sed quàm largissimè *spiritualiter* communicant, id assequuntur, vt eis Deus, vel per homines, vel per modos,

extra

Plutarch.
in apoph-
theg. A-
lex. Mag.

extra communem ordinem, atq; etiam miraculosos, cōmunionem sacramentalem impertiatur. *In vijs iustitiæ ambulo*, inquit, *in medio semitarum iudicij, ut ditē diligentes me, & thesauros eorum repleam.* Quam quidam calidè optant, thesauros suos repleri? cur hīc inopiam amant? Quam multi dies noctesque, inter pocula, & in vino versantur, nec aliud cogitant, quàm comessationes? cur calicem Domini non sitiunt, cur non esuriunt frumentum electorum? Quis cibus DEO dulcior, quis suavior potus, quàm sanguis Christi? Dicebat olim Booz ad Ruth, ut cum messoribus intingeret buccellam in aceto, & ut liberrimè spicas colligeret: ob quam liberalitatem illa mox eū, super terram adoravit. Christus iubet nos, in sanguine suo, non buccellam, sed animam nostram lavare, & in aceto memorialis Passionis suæ intingere; & non cadimus in terram? non venimus? non adoramus? immò nec esurimus, nec sitimus. Alioquin utiq; qui vult nos cibum dare esurientibus, ac sitientibus potum; ipse etiam in cibum nobis se daret, & in potum. In quā rem plura libet exempla apponere.

Prou. 8.
20.

Ruth. 2.
10.

§. IX.

§. IX.

Onuphrio, singulis Dominicis diebus, Angelus SS. Eucharistiam ministrat.

Petr. de
Natalib.
lib. 5. cap.
106. Mar.
Marul.
lib. 4. cap.
12. Ioan.
Garetius
cent. 4.
circa An.
282.

Psal. 77.
35.
S. Ambr.
in Tract.
de myste.
c. 9.
S. Ambr.
serm. 5.
de sacrā.
ad Neo-
phytos.
6, 21

Per annos adeò sexaginta Onuphrius Confessor, & Dei assiduus cultor, in vastissima profundissimāq; Aegypti eremo, hominibus incognitus vixerat. Ex his, triginta annis, in cibum vsus fuerat solis palmæ fructibus, & herbarum radiculis. Reliquis triginta annis, solo pane vite vitam sustentauit. At quia deerat sacerdos, qui eum diuinum panem ei porrigeret, adfuit, singulis Dominicis diebus, Angelus, vice sacerdotis functus. Tum verè dici potuit: *Panem Angelorum manducauit homo.* Et quia *cor nostrum esca ista confirmat*, vt ait S. Ambrosius, mirificè fuit Onuphrius hac esca confirmatus. Nam grauissimas cacodæmonum insidias, heroica mente, superauit. Quod robur, vt & alij accipiant, ipse Christus inuitat, & sui sumendi desiderium incendit. *Venisti ad altare*, ait idem S. Pater, *vocat te Dominus IESVS, vel animam tuam, vel Ecclesiam,* & ait: *Osculetur me ab osculis oris sui.* Osculatur enim Christum, qui eum ore reuerente & amante excipit. *Vis ad Christum aptare? nihil gratius. Vis ad animam tuam?*

nihil

nihil incundius, osculetur me. Vides te mundum esse ab omni peccato, quia delicta deterfa sunt: ideo te sacramentis cœlestibus dignum indicat, & ideo inuitat ad cœleste conuiuium. Osculetur me osculis oris sui. Ideo si non est, qui tibi panem frangat, ipse frangit, ipse se porrigit. Audi istius amoris signum aliud, & penè domesticum, quod Raderus, in Bauaria Sancta, de Friderico Ratisponensi, homine illiterato, his verbis refert. *Occupatum olim, in lignili, vehemens Eucharistiæ desiderium inceserat: cum interim sacerdos sacris operatus, animaduertit, sibi de altari sacram hostiam, aut, ut reor, partem hostiæ subductam, quam anxie circumspiciens, diuq; requirens, tandem intellexit, à cœlite Friderico impertitâ.* Sic fit, quod dictum est: *Exultent & latentur in te omnes, qui quærunt te.* Si plures quærerent, plures inuenirent. Quod in alio exemplo disce.

Matth.
Rad. part.
1. Bauar.
Sanct.
pag. 157.

Psal. 69.

5.

§. X.

Bertranda desiderium communicandi diuinitus in letum.

In S. Elzearij vita legimus, Bertrandam Carmaram Carpentoratensem, innocentis vitæ mulierem, & diuinarum rerum admodum peritam, solenni quodam festo, die, ad

Surius c.
5. die 27.
Septēbr.
in vita
S. Elze-
arij c. 17.

ad

ad Dominici corporis perceptionem accuratè se præparasse; sacerdotem autem vel incuria, vel obliuione, vel potiùs prouida Dei voluntate, particulam, pro illa, nullam consecrasset. Itaq; spe sua destitutam, Deus consolandã censuit. Cum enim Bertranda Missæ sacrificio interesset, & consueta pietate; Christi corpus, quod ore contingere non poterat, desiderantissima mente *spiritualiter* sumeret, Angelus extemplo comparuit, & bonam consecratæ hostiæ partem, ab altari, ad eam detulit; quam cum sacerdos non minore sollicitudine, quàm diligentia perquireret, coacta est Bertranda diuinum sollicito beneficium aperire, vt doceret; nunquam frustra desiderari, præ cunctis desiderabilem. Ad eò bonus est, si deest operis facultas, desideria remuneratur. Desiderijs autem ardet, *quisquis vidit mirabilia sacramenta, & ait: Osculetur me ab osculis oris sui: hoc est, osculum mihi Christus insigat. Quare meliora vbera tua super vinum. Super illud vinum, quod etsi suauitatem habet, letitiam habet, gratiam habet: tamen illa letitia secularis, in te autem incunditas est spiritualis.* Hæc S. Pater, supra laudatus. Quare mirum est, homines non in eendi amore, & saltem affectu

S. Ambr.
loc. cit.

accedere ad hoc sacramentū. Quoties etiam impius quispiam sacerdos Christum è cœlo in aram vocat, obedit ille voci hominis, & ne desit panis cœli, adest sub speciebus panis. At Christus nunquam exponitur in hostia, quin ad credentem dicat: *Osculetur me osculo oris sui*, & tamen sunt, qui osculum detrectent, ac ad regiam hanc mensam inuitati venire recusent? Impediunt negotia? non est omnium quotidie vestem induere nuptialem? Esto. at saltem desiderant accumbere, qui putant, se non posse accumbere; faciuntque, quod famelici solent, qui cum cibum non habent, quo vescantur, delectant se saltem cibi recordatione, estque illis, pro escæ usu, escæ appetitus:

§. XI.

Angelorum manibus quinã SS. Eucharistiam acceperint?

Complures hoc desiderio etiam impetrarunt hunc cibū accipere manibus ministratium Angelorū: è quorū numero fuit Marcus Monachus; cui tamen cum Angelus Eucharistiam porrigeret, ait Macarius, apud Sozomenum, *se manum ad iuncturam usque tantum vidisse*. Item Maiorus Episcopus, qui

Sozom.
lib. 6. c.
29. Pal-
lad. in
hist. Lau-
siaca. c.
20.

de

**Petr. de
Natal. lib
9. c. 103.
In vita. S.
Bonau. c.
11. & 2.
pud Sur.
tom. 3.
die 13. Iu-
lij. item
in Chrō.
Francisc.
2. p. 1. 2.
c. 2.**

**Vide de
subductis
hostijs
Sozom. l.**

de Angeli manu sacramentum hoc ter accepit, in eremo, ab alijs desertus, sed non desertus à Deo. Sed mirabile fuit, quod S. Bonaventurę Episcopo Albanensi & Cardinali, nondum sacerdoti, accidit. Is, quia plusculis diebus, ob summam animi demissionem, à sacratissimi corporis Christi perceptione abstinuit, veritus, ne, si illud indignus sumeret, iudicium sibi manducaret & biberet; in præmium tantę humilitatis, Missę audiendę præsens, & panis cęlestis mirę appetens, particulam sacrę hostiæ, de manibus celebrantis acceptam, per Angelum, ori suo impositam accepit. Quam submissionem vtinam multi imitarentur, qui cum symposia, vltra dimidium noctis, protraxerunt, cum scortati sunt, cum crapulam nondum edormierunt, vt sacrilegio sacrilegium addant, non verentur, sine scelerum confessione, sine contritione animi, sine peccati expiatione, non ieiuni ad tremendum hoc mysterium, & ad Missam celebrandam accedere, digni vtique, quibus non iam Angeli hostiam afferant, sed auferant: vt sæpe legimus contigisse. Sed, si eo miraculo moueri non sunt digni, erit tempus, quando, sicut Magdeburgensi V-

doni;

doni, hostias Angeli è visceribus reuulsas, atq; flammato gladio, è ceruicibus excussas repetent; remque omnium sanctissimam, in salutem institutā; seuerissimo Iudici Deo, in vindictam damnationemque eorum, annumerabunt.

§. XII.

Christi manu, humilibus & aliunde destitutis, SS. Eucharistia ministrata.

Interim Deus amicis filiisq; diligenter prouidet; ne fame pereant; neque per Angelos tantum diuinas has illis sportulas mittit; sed suismet etiam manibus se se illis in os; in pectus, in animam immittit. Celebrauerat aliquando Missā Honoratus, post Firminum Episcopum Ambianensem, quartus. Ventum erat ad hostiam fumendam; ibi; attentissima cogitatione, institit tanti sacramenti dignitatem perpendere. Ea meditationis vis fuit, vt; præ reuerentia, hostiam manibus attingere vereretur. Placuit conuiuæ modestia Christo, censuitque miraculo honorandam, miraculoque stupendo. Nam ipse, ex depicta inibi imagine sua, brachium extendit hostiamque, velut viuā manu, sublatam de altari Honorato porrexit. Itaque, iam ille sumere non recusa-

L

uit;

8. hist. c.
5. Baron.
t. 3. An-
nal. An.
An. 400.
Petr. Clu-
miac. lib.
1. cap. 2.
Gregor.
Turon.
lib. 1. de
de glor.
Mart. c.
86.
Petr. de
Natal. l.
2. Cat.
Sanct. 86.
M. Mar.
Spalat. l.
4. c. 12. ex
Breviat.
Ambian.

uit, quod diuinitus dabatur; tantò dignior
eo pane, quantò se iudicauit indigniorem.

S. Ambr.
in 1. Cor.
ii.

Vnde rectè dixit S. ille Pater: *Denoto animo,
& cum timore accedendum ad communionem,
vt sciat mens, reuerentiam se debere ei, ad cuius
corpus sumendum accedit. Hoc enim apud
se debet indicare, quia Dominus est, cuius in
mysterio sanguinem potat, qui testis est beneficii
Dei. Quem nos, si cum disciplina accipiamus:
non erimus indigni corpore & sanguine Christi:
gratias enim videbimur reddere redemptori.*
Hanc humilitatem, vt in se struant, vel lai-
ci communicaturi, vel sacrificaturi sacerdo-
tes, habent præclaram illam D. Augustini
orationem, quæ incipit, *Summe sacerdos &c.*
in qua etiam petenda sic loquitur: *Vt sacri-
ficium laudis casto corpore, & mundo corde va-
leam offerre. Quanta enim cordis contritione,
& lachrymarum fonte, quanta reuerentia &
timore, quanta corporis castitate & animi pu-
ritate istud diuinum & cœleste sacrificium est
celebrandum? Domine Deus meus, ubi caro
tua in veritate sumitur, ubi sanguis tuus in
veritate bibitur, ubi ima summis coniungun-
tur, ubi adest Sanctorum presentia Angelorū,
ubi tu es sacerdos, & sacrificium mirabiliter &
ineffabiliter? Quis digne hoc celebrare potest*
myste-

mysterium, nisi omnipotens Deus offerentem fecerit dignum? Talis oratio humilem facit, talis meditatio dignum; talibus se porrigit Seruator, quia cum simplicibus sermoeinatio eius. Qui etiam S. Dionysio, cum Rustico & Eleutherio socijs, in carcere, detento, & mox ad martyrium ituro, cunctis, qui doctrinae eius audiendae gratia aderant, spectantibus, ingenti luce, & Angelorum multitudine circumdatus, sanctum panem porrigens, dixit: *Accipe hoc, mi chare, quod mox complebo tibi, una cum Patre meo, quoniam mecum est maxima merces tua, & his, qui audierint te, salus in regno meo.* Haec, dum Missam, iam tum Apostolorum tempore, in custodia, faceret D. Dionysius, euenerunt. Tu enim, o Deus, fecisti priora, & illa post illa cogitasti: & hoc factum est, quod ipse voluisti.

§. XIII.

S. Spiritus, & S. Thomas Apostolus SS. Eucharistiam praebentes: itemq; digne & indigne comunicantium discrimen.

Verum neque Spiritus Sanctus deest, Eucharistiam desiderantibus. Siquidem, vt, in vita SS. Martyrum Faustini ac Iouitae, habetur, cum praedicti martyres Secundum militem, Mediolani, baptizassent, & sacra

L 2 etiam

Prou. 3°

32.

Su. 9. O-

ctob in

vita eius;

c. 29. &

Io. Ga-

retius.

cent. 9. ex

Hilduino

Abbate

840.

Iudith 9°

5.

etiam communione, ex eo, membrum Ecclesiae facere voluissent, sed panis deesset, ex quo sacramentum conficerent, à columba alite rostro delatum accepere, eique sumendum praeberere, sacrum esse minimè dubitantes, qui sic afferebatur. Et facile fuit credere, Spiritum S. fuisse, quem etiam Ioannes Baptista *descendentem, quasi columbam, de caelo* vidisse se testatus est. Certè, cum trium diuinarum personarum simplex, vnicæque substantia separari nō possit; apud eundem, Pater, & Spiritus Sanctus mansionem facit, apud quem Dei Filius diuertere non dedignatur. Quare huius diuini Spiritus est, homines ad crebrò communicandum & incitare, & iuuare, vt dignè communicent. Nam indignis, meritò coelum claudit, ne manna hoc inde descendat. Cur enim non faceret? cum Apostoli id scribantur fecisse. Nam, coronidis loco, adijciam, quod à multis probatis scriptoribus refertur, Anno scilicet Christi 1121. Ioannem Indorum Patriarcham venisse, & Callisto Pontifici, Cardinalibus, Prælatisque alijs, in consistorio publicè, summa cum fide, narrauisse, suo quidem tempore, S. Thomam Apostolum, quotannis, populum, sua ma-

Ioan. i.
32.

Helinād.
in Chrō.
Io. Nau-
cler, vol.
2. gen.
38. Sta-
pleton. in
Collect.
de S. Tho-
ma &

nu, communicauisse, &, qui dignis sacramentum porrexerat, ab indignis id retraxisse. Quod iudicium discriminque etiam vidit olim Ammona presbyter sacris operans. Angelus enim ad dexterum altaris cornu astans, dignè communicantium nomina in librum referebat; eorum autem, qui synaxi se subdlexerant, nomina conspexit deleri, qui triduo inde mortui sunt. Si oculos Ammonæ haberemus, quàm multos indignè ad altare accedentes conspiceremus, de libro vitæ deleri? Admiranda Dei patientia est, qui ordinariè non vult à sacerdote cõmunicante cognosci discrimen dignè, indignèue communicantium, neque retrahi manum, etiamsi Iudas aliquis, hoc, est, auarus, proditor, aut sacrilegus, impuro ore, SS. Eucharistiæ sacramento inhiet. Impunè id se isti facere putant, quia non statim puniuntur. Sed, *ô Deus, omnes viæ tuæ paratæ sunt, & tua iudicia, in tua prouidentia posuisti.*

§. XIV.

Quàm grauitèr peccent indignè communicantes?

Hoc est iudicium Dei. Dignis etiam spiritualè dei escam, in tempore opportuno, in-

L 3

dignos

Petr. Ri-
badene-
ira de vi-
tis SS. 12.
Decemb.
Pallad. in
SS. PP.
c. 72.

Iudith
9. 5.

1.
I. Cor. II.
29.

S. Ambr.
in I. Cor.
II.

dignos vel in hac plectit vita, vel in altera. Itaque qui manducat, & bibit indignè, iudicium sibi manducat & bibit: non dijudicans corpus Domini. Quoniam futurum est iudicium, ait Mediolanensis Antistes, ut quemadmodum accedit unusquisque, causas reddat, in die Domini nostri IESU Christi: quia sine disciplina traditionis & conuersationis qui accedunt, rei sunt corporis & sanguinis Domini. Quid est autem reos esse, nisi pœnas dare sortis & mortis Domini? occisus est enim pro ijs, qui beneficium in irritum ducunt. Propterea inter vos multi infirmi & egri, & dormiunt multi. Ut verum probaret, quia examen futurum est accipientium Domini corpus, iam hic imaginem iudicij ostendit, qui inconsideratè acceperant, dum febribus & infirmitatibus corripiebantur, & multi moriebantur, ut in his ceteri discerent, & paucorum exemplo territi emendarentur, non inultum scientes corpus Domini negligentè accipere, & eum, quem hic pœna distulerit, grauius tractatum iri, quia contempsit exemplum.

§. XV.

Magnam in Deum spem incendit, cura Dei erga derelictos.

Possent eiusmodi diuinorum iudiciorum documenta, etiam in ceteris Christi sacra-

gra-

eramentis data adferri, sed ea passim alibi inferendi erit locus; & hæc ipsa sufficiunt, ad nos commonefaciendos, vt in Deo magis, quam in hominibus confidamus, & in omnibus periculis, dicamus: *Da nobis auxilium de tribulatione: quia vana salus hominis;* itemque: *Tibi derelictus est pauper, & orphano tu eris adiutor: quia oculi tui in pauperem respiciunt, & propter miseriam inopum, & gemitum pauperum exurges, quando diuites dimittes inanes.* Sicut enim auis implumes & seipso alere non valentes pullos, maiore cura, alit, & minùs sollicita est de ijs, qui iam euolare atque in pastum ire didicerunt; ita Deus maximè indigentes maximè iuuat. Hæc est gloria eius, hæc potentia & bonitatis magnitudo; posse rebus desperatissimis succurrere, & vno verbo, posse, quod alius nemo possit: sicut & medici præstantia inclarescit, quando morbos pellit ab alijs desperatos. Demosthenes, cum illi obijceretur, quòd cum malis consuetudinè haberet, *Ille, inquit, est optimus, qui derelictos ab omnibus curandos suscipit.* Ita, tametsi oculus Domini omnibus inuigilat, omnibusque prospicit, præcipuè tamen illos curat, quos alius nemo curat; & hoc ipsum plus

Psal. 107.
13.

est, quàm si quis ab omnibus curaretur. Ut enim oratori olim peroranti, cæteris auditoribus sensim dilapsis, & solo Platone, post omnes, remanente, *Plato instar omnium fuit,* sic instar omnium, & præ omnibus, debet nobis esse Deus, qui solus sufficit, & infinitis modis omnium creaturarum auxilia excedit. Quemadmodum vnius præsentia atque lux Solis clariùs lucet, quàm lumina omniù stellarum reliquarum. Quare quisquis se ab omnibus mortalibus deserì videt, si ab eo noti amicique omnes recesserunt, si in se ipso nullum consilium, in alio nullum auxilium reperit, credat superesse Deum, & hunc sufficere existimet, clamétque cum S. Francisco: *Deus meus & omnia.*

§. XVI.

Etiam in temporalium rerum cura Deo nitendum esse.

Quia verò sollicitudo stultorum mortuum minimè curat spiritualia, maximeque circa victum vestitumque versatur, necessarium ducò, vt afferam plura diuinæ curæ exempla, quæ monstrent, Deum non deesse ijs, quibus omnia, etiam in rebus temporalibus, deesse videntur, è quibus apparebit, quàm longè præstabilius sit, etiam propter

corporis necessaria, spem in Deo, quàm in agris & fundis collocare: nulla enim grandædo, nulla vredo, nulla tempestatum injuria potest obesse, spem suam diuinitatis anchorâ fulcienti. Quod confirmauit Dominus, cum Apostolis dixit: *Quando misi vos sine baculo & pera, nunquid aliquid defuit vobis?* Luc. 22. 35. nempe hoc est, quod olim dixit: *Oculi mei ad fideles terræ,* qui etsi baculo aut gladio carent, tamen ab Angelo meo defenduntur; si peram non ferunt secum, è nubibus panem illis mitto, & mensam instruo, ambrosiâ cœlesti conditam. Psal. 110. 6.

CAPVT. VIII.

Cur amicos suos parcè ac frugaliter, inimicos autem lautè permittat viuere Deus?

§. I.

Diuersa Dei & hominum, homines in conuiujs tractandi, ratio.

IN principum aulis primæ admissionis amici ac satrapæ, ceteris conquisitiuis solent tractari; & quo quisque est nobilior, eò lautiori mensæ adhibetur; est enim cibi premium honor conuiuantis. Quamobrem &

L 5 Iose-